

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології

Кафедра української мови

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОПИСУ»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Українська мова і література»

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.01 Українська мова та література

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1
від 29 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія українського правопису
Викладач (-і)	Доц. Думчак Іван Михайлович
Контактний телефон викладача	(0342)59-60-08
E-mail викладача	ivan.dumchak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/developer/
Консультації	Щовівторка, о 15.00 год.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>У процесі вивчення курсу “Історія українського правопису” передбачається поглиблене засвоєння орфографічних та пунктуаційних норм чинного правопису, детальне ознайомлення зі змінами правописного кодексу, затвердженими Кабінетом Міністрів України 22 травня 2019 року.</p> <p>У результаті вивчення пропонованого курсу студенти повинні ліквідувати шкільні прогалини в засвоєнні правописних норм, набуті якісних знань щодо української орфографії та пунктуації, ознайомитися із історією формування українських правописів від давніх часів і до сьогодні.</p> <p>Цей курс повинен допомогти студентові мати власне уявлення про сучасні дискусії щодо українського правопису, розуміти їхні причини, бачити взаємозв'язки між етапами розвитку української мови та особливостями використання того чи іншого правопису.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання дисципліни є ознайомлення студентів із правописними системами української мови в різний період її функціонування, узагальнити сучасні напрацювання щодо створення нової редакції правопису, проаналізувати зміни, які відбулися в чинному правописі, покращити культуру мовлення студента-філолога.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Загальні компетентності:	
<p>ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою в усній і письмовій формах.</p> <p>ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p>	
Фахові компетентності спеціальності (ФК):	
<p>ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії української мови.</p> <p>ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди української мови, описувати</p>	

соціолінгвальну ситуацію.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення та редагування текстів різних жанрів і стилів державною мовою.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 11. Здатність до надання консультацій із дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 13. Здатність комплексно використовувати набуті філологічні та методичні знання у практиці викладання української мови і літератури.

Результати навчання:

ПР 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їхнього розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12

лабораторні заняття / практичні / семінарські	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	035 Філологія	2	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	практ. заняття	сам. роб.
Тема 1. Принципи орфографії. Давньоукраїнські правописи	2	2	6
Тема 2. Українські правописи XIX ст.	2	2	10
Тема 3. Правописи Галичини. Українські правописи періоду УНР	2	4	10
Тема 4. Український правопис 1928-1929 років	2	2	8
Тема 5. Правописи Радянської України. Проекти правописів незалежної України.	2	2	10

Тема 6. Нова редакція українського правопису 2019 року	2	2	10
Тема 7. Тестова контрольна робота. Залік.		2	6
	ЗАГ:	12	18
			60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Накопичування балів під час вивчення дисципліни			
Види навчальної роботи		Максимальна кількість балів	
Лекція		0	
Практичні заняття		20	
Контрольна робота		40	
Тестова робота		20	
Контроль самостійної роботи		20	
Максимальна кількість балів		100	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінка за практичні заняття виставляється викладачем у 5-бальній шкалі. Контрольна робота містить 4 завдання, кожне з яких оцінюється 10 балами. Тестові завдання складаються з 30 тестів, оцінюються 20 балами.		
Вимоги до письмових робіт	Контрольну роботу студенти виконують в аудиторії, дають повні відповіді на усі 4 завдання. Пишуть роботу на 11 тижні навчання. Тести виконують дистанційно або в аудиторії під час тижня контролю самостійної роботи студента.		
Лабораторні (практичні, семінарські) заняття	Практичні заняття готувати за планами, які розміщені на платформі дистанційного навчання: https://d-learn.pro/developer/		
Умови допуску до підсумкового контролю	Відсутність незадовільних оцінок за будь-який вид роботи та невідпрацьованих пропусків занять.		

Підсумковий контроль	Атестація заліку здійснюється на основі отриманих оцінок автоматично.
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Письмові роботи: Завдання і вимоги до виконання лабораторних робіт розміщуються на онлайн-платформі дистанційного навчання із можливістю доступу усіх студентів у будь-який час і здачею та захистом виконаних робіт згідно встановлених термінів.</p>	
<p>Академічна доброчесність: Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Кодекс честі Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника □ ПОЛОЖЕННЯ про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника □ ПОЛОЖЕННЯ про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника □ ПОЛОЖЕННЯ про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника □ Склад Комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (обраний Конференцією трудового колективу університету 28.12.2021 р., затверджений наказом ректора від 31.12.2021 р., № 843) □ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. <p>Ознайомитися з даними положеннями та іншими документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/</p>	
<p>Відвідування занять</p> <p>Відвідування здобувачами вищої освіти аудиторних занять засвідчує викладач у журналі обліку. У разі виконання та захисту лабораторних робіт студентом пізніше встановленого терміну, бал знижується на 20%.</p> <p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять, регламентує «ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (Редакція 7) (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.)</p>	
<p>Неформальна освіта: Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 672 від 24 листопада 2022 р.)</p>	
8. Рекомендована література	
<p style="text-align: center;">Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вихованець Іван. Ненаукові пристрасті навколо українського правопису // Українська мова. 2004. №2. 2. Караванський Святослав. Два правописи одна мова // Урок української. Практикум. С. 27 –31. 	

3. Історія українського правопису XVI–XX століття. Хрестоматія. Київ: Наукова думка, 2004. 582 с.
4. Німчук В.В. Переднє слово // Історія українського правопису XVI–XX століття. Хрестоматія. К.: Наукова думка, 2004. С. 5– 26.
5. Німчук В.В. Проблеми українського правопису в XX– початку XXI ст. / В.В. Німчук; НАН України, Ін-т української мови. Київ, 2002. 112 с.
6. Огієнко Іван. Історія українського правопису // Історія української літературної мови. – Київ.: Либідь, 1995. С. 228–245.
7. Півторак Г.П. Гражданський шрифт // Українська мова. Енциклопедія. Київ, 2000. С. 101– 102.
8. Пономарів Олександр. Історія сьогодення українського правопису // Мандрівець. 2006. № 1. С. 71–74.
9. Проект нової редакції українського правопису (1999): анкета для опитування фахівців // Український правопис (1928) // Історія українського правопису XVI–XX століття. Хрестоматія. Київ К.: Наукова думка, 2004. С. 561–570.
10. Русанівський В.М. Стосунок „проекту” до реального українського правопису // Мовознавство. 2002. №6. С. 92– 98.
11. Синявський Олекса. Коротка історія „Українського правопису” // Історія українського правопису XVI–XX століття. Хрестоматія. Київ: Наукова думка, 2004. С. 431–453.
12. Тараненко О.О. Лінгвістичний і соціальний комплекс проблем навколо сучасного українського правопису // Мовознавство. 1995. № 1. С. 3–9.
13. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О.Потебні НАН України, Ін-т української мови НАН України. Київ: Наукова думка, 2019. 292 с.
14. Український правопис (1928) // Історія українського правопису XVI–XX століття. Хрестоматія. Київ: Наукова думка, 2004. С. 453–487.
15. Український правопис (1933) // Історія українського правопису XVI–XX століття. Хрестоматія. Київ: Наукова думка, 2004. С. 487–515
16. Український правопис (1945) // Історія українського правопису XVI–XX століття. Хрестоматія. Київ: Наукова думка, 2004. С. 515–536.

Допоміжна

1. Жайворонок В.В. Велика чи мала літера? Словник-довідник. Київ: Наукова думка, 2004. 202 с.
2. Головащук С.І. Словник-довідник з українського літературного слововживання. Київ.: Наук. думка, 2004. 448 с.
3. Універсальний словник української мови. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2005. 848 с.
4. Півторак Г.П. Реформи алфавіту і графіки // Українська мова. Енциклопедія. Київ, 2000. С. 508–509.
5. Городенська Катерина. Українське слово у вимірах сьогодення / Ін-т укр. мови НАН України. Київ: КММ, 2014. 124 с.

Викладач

_____

підпис

доц. Думчак І.М.

_____

(прізвище, посада)